

Kontiolahden kunnan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kouluterveyskyselyn tulokset vuonna 2025

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.10.2025 § 81

344/12.02.00.00/2025

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toteuttama kouluterveyskysely tuottaa kahden vuoden välein valtakunnallisesti vertailukelpoista tietoa lasten ja nuorten terveydestä, hyvinvoinnista, koulunkäynnistä ja elintavoista. Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4., 5. ja 8.–9. luokkien oppilaat, lukioiden 1.–2. vuoden opiskelijat sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

Tietoja on kerätty perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyville vuodesta 1996, lukioissa vuodesta 1999 ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2008 alkaen. Perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvät lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

Vuonna 2025 kyselylomakkeita uudistettiin. Ne ovat yli kolmanneksen lyhyempiä kuin aiemmin, ja kysymysten muotoilussa on huomioitu paremmin lasten ja nuorten heikentynyt lukutaito. Kysymysten valinnassa on painotettu erityisesti kuntien, oppilaitosten ja hyvinvointialueiden seurantarpeita.

Kysely tarjoaa monipuolista seurantatietoa lapsista ja nuorista 13 hyvinvoinnin osa-alueella:

- koulun fyysiset työolot ja koulutapaturmat
- koulunkäynti ja oppiminen
- kouluyhteisö
- liikunta ja nukkuminen
- mielen hyvinvointi
- opiskeluhuollon palvelut ja avunsaanti
- osallisuus
- päihteet ja riippuvuudet
- ruokatottumukset ja kouluruokailu
- sosiaaliset suhteet
- terveys
- vapaa-aika
- väkivalta, syrjintä ja häirintä

Keväällä 2025 kyselyyn vastaaminen tapahtui sähköisesti kouluaikana opettajien valvonnassa. Vastaaminen oli vapaaehtoista ja anonymia.

Kyselyyn vastanneiden oppilaiden ja opiskelijoiden määrä Kontiolahden kunnassa:

- 4.–5.-luokkalaiset: 445 (91 %)
- 8.–9.-luokkalaiset: 327 (73 %)
- lukiolaiset: 72 (67 %)

Vuoden 2025 valtakunnalliset, kuntakohtaiset ja alueelliset tulokset julkaistiin 17.9.2025. Tulokset ovat saatavilla THL:n sähköisessä tulospalvelussa thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset. Oppilaitoskohtaiset tulokset ovat salasanalla suojattuja.

Vuoden 2025 kuntakohtaiset tulokset osoittavat, että lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on nähtävissä ikäryhmittäisiä eroja. Kontiolahden kunnan tulokset noudattelevat pääosin valtakunnallista kehitystä.

4.–5.-luokkalaiset kokevat koulun turvalliseksi ja viihtyisäksi. Haasteet luku- ja laskutaidossa ovat vähäisiä, kouluruokailuun ollaan tyytyväisiä ja päihteiden kokeilu on harvinaista. Liikunnan määrä jää kuitenkin useimmilla alle suositusten (1 h/pv). Kiusaamista ja yksinäisyyttä esiintyy vähän, enemmistö oppilaista on tyytyväisiä elämäänsä ja kokee terveydentilansa hyväksi.

8.–9.-luokkalaisten hyvinvointi on heikentynyt useilla eri osa-alueilla. Kouluviihtyvyys on laskenut, haasteet luku- ja laskutaidossa ovat lisääntyneet ja kouluruokailuun osallistuminen on vähentynyt. Liikunta vähenee, kiusaaminen ja yksinäisyys yleistyvät ja mielen hyvinvoinnin haasteet lisääntyvät. Tyytyväisyys elämään ja koettu terveydentila ovat heikentyneet. Päihteiden käyttö on kasvussa.

Lukiolaisilla kouluviihtyvyys ja kouluruokailuun osallistuminen ovat parantuneet. Haasteet luku- ja laskutaidossa kasvavat edelleen. Liikunnan määrä jatkaa laskuaan. Kiusaaminen on vähentynyt, mutta päihteiden käyttö ja mielenterveyshuolet ovat edelleen kasvussa. Terveystta edistävät elintavat ovat vähentyneet. Tyytyväisyys elämään kuitenkin lisääntyy.

Kouluterveyskyselyn tuloksia voidaan hyödyntää laajasti koulujen, oppilaitosten, kuntien ja hyvinvointialueiden toiminnan kehittämisessä. Tulokset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä osana opiskeluhoitotyötä. Kysely tarjoaa kunnille ajankohtaista ja vertailukelpoista tietoa, jonka avulla voidaan pitkäjänteisesti seurata hyvinvointiin liittyvien ilmiöiden kehitystä. Kuntakohtainen tietopohja toimii myös kansallisten strategioiden, lainsäädännön ja päätöksenteon tukena.

Lautakunnan kokouksessa esitellään Kontiolahden kuntaa koskevat tarkemmat tulokset, jotka ovat saatavilla kokouksen oheismateriaalissa. Tarkastelussa painotetaan erityisesti indikaattoreita, joissa kunnan tulokset poikkeavat valtakunnallisesta tasosta. Lisäksi esitellään kunnan hyvinvointisuunnitelman mukaisia mittareita sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä ajankohtaisia teemoja.

Kuntatason tuloksia käsitellään myös marraskuun rehtorikokouksessa. Koulut tarkastelevat omia tuloksiaan yhteisöllisissä opiskeluhoitotyöryhmissä sekä yhdessä henkilöstön, huoltajien, oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa.

Tulosten pohjalta arvioidaan, millaisiin toimenpiteisiin lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on syytä ryhtyä. Tulokset huomioidaan myös kunnan hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 laadinnassa.

Lisätietoja: opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen, p. 050 595 3912.

Kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsee vuoden 2025 kouluterveyskyselyn tulokset tiedokseen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen oli paikalla tämän asian keskustelun ajan klo 18:24–18:51 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.
